

Amikor leborotvált hasamat bekenték valami csipős folyadékkal, maradék emberi méltóságomat összeszedve, még megkérdeztem: – Ez az after shave? – De nem méltányolták a humoromat, s ettől újra végtelenül kiszolgáltatottnak éreztem magam. Ekkor hajolt fölém az altatóorvos – magas, fekete hajú nő –, és ezt mondta: – Tudja, hogy a legtöbben álmodni szoktak az altatás alatt? Maga mint költő, biztosan érdekeset fog álmodni. Ugye elmeséli majd nekem? – Erőtlenül bólintottam, és a doktornő szavaitól – különösen a majdtól, hogy lesz a számomra majd – megnyugodva, feneketlen sötétségbe zuhanтам.

Az ötórás műtét után fuldokolva ébredtem, vízért könyörögtem, de csak egy megnedvesített gézdarabot kaphattam, azzal törölgettem a számat percenként, és kezdtem sajnálni, hogy felmerültem abból a puha éjszakából, amelynek békességét az sem zavarta, hogy szétrancsították és valahogy ismét összerakták a testemet. Próbáltam átgondolni, mi történt velem, s rádöbbentem, hogy álomtalan ürességből tértem vissza, nem hoztam magammal semmit – a pusztá életemen kívül.

Másnap reggel az altatóorvosnő volt az első látogatóm. – Hogy érzi magát? Álmodott-e valamit? – kérdezte, és hangjában csak úgy vibrált az izgalom. – Sajnos semmit – feleltem szégyenkezve –, legalábbis nem emlékszem semmire. – Nem baj, eszébe fog jutni, csak koncentrálnia kell – vigasztalt a doktornő, bár nekem nem erre a vigasztalásra volt éppen szükségem. Harmadnap ismét bejött a kórterembe, de nem jött oda az ágyamhoz, megállt az ajtóban, és szinte féltékeny kérdezte: – Nos, eszébe jutott már az álma? – Én aznap már jobban voltam, fölkeltem, kimentem mosakodni, elkezdtem visszósan építeni a gyógyulás művét, miközben erősödött bennem, szinte zengett az életöröm és valami határtalan hálaérzés, hogy megmaradtam, újra láthatom a napot, a fehér kórházi falakat, kisebb gondom is nagyobb volt annál, hogy megkíséreljem

felidézni a semmiben töltött órákat, ezért elképedtem a doktornő macacosságától, és ismét tagadó választ adtam. Csak amikor csalódottan távozott, villant belém, hogy akaratlanul is megbántottam szegényt. De mivel? Hiszen csak az igazat mondtam – tőprengtem, és rájöttem, hogy ez a mutató, de már láthatólag sok csalódást átélt asszony álmokat gyűjt. Hát persze, milyen hobbija is lehetne egy altatóorvosnak? Biztosan minden betegét kifaggatja, és elmesélt álmokat feljegyzti, bemásolja egy külön erre a célra szolgáló bőrkötésű albumba. És most éppen én, az átlagosnál jóval nagyobb képzelőerővel rendelkező költő, aki egész életében álmokkal bibelődik, én okoztam neki csalódást. Hogyan lehetne ezt jóvátenni?

Baka István

Az álmogyűjtő

És ekkor emlékezni kezdtem. Álomban felmásztam a nagyapám udvarán álló eperfára (hatalmas rózsaszínű epreket termelt), combjaim közé szorítottam egy vastag ágat, és vártam a vihar kitörését. Jött is a nyári zivatar, villámok csapkodtak, langyos patakok csorogtak végig az arcomon, elzattatták az ingemet, nadrágomat, de ekkor már hajósínas voltam Grant kapitány hajóján, és a legnagyobb orkánban sem hagytam el őrhelyemet: az árbockosarat, tudtam, hogy most rajtam múlik, sikerül-e elkerülni a tenger-szoros alattomos zátonyait... Aztán egy emeletes, kihalt épületben bolyongtam, a falon függő tablólókról jöttem rá, hogy kamaszkorom gimnáziumába kerültem vissza. Egy Edit nevű lány tablóképét kerestem, úgy éreztem, ettől a képtől – ha már a személytől nem lehet – el kell búcsúznom, mert hosszú útra indulok, és nem térek vissza soha többé... De hiába kerestéltem, csak a saját osztályomét találtam meg, a felső

sor elején az én bajszos, de még szakálltalan portrémmal, s mellettem nem az osztálytársak, hanem barátaim és későbbi szerelmeim fényképei sorakoztak (igaz, volt köztük osztálytárs is), a feleségem, sőt a gyerekeim is idekerültek, mindenki, akit ismertem és szerettem valaha; és mindannyian szomorúan néztek le rám a falról, csak az osztályfőnököm – Marika néni – mosolygott, aki már nyolc éve meghalt. S megértettem, hogy halott vagyok magam is, kósza lélekként járom az üres folyosókat, és szívemből kihalt minden földi indulat, csak szeretet és megbocsátás van bennem, s egyetlen vágyam, hogy valaki a fejemre tegye a kezét, és azt mondja nekem, ugyanazt, amit Jézus a bűnös asszonynak: „Megbocsátok neked, mert sokat szeretted...”

Igen, ütennem kellett volna a magas, fekete hajú, még mutató, de csalódásoktól megfáradt doktor asszonynak, az ágyam mellé kellett volna ültetnem, és elmesélni neki az álmaimat. Napokig készültem rá, de végül nem tudtam rászánni magamat. Mert a műtét alatt valóban nem álmodtam semmit, mint ahogy az éjszakáim is álmatlanok. Ezeket az álmokat utólag, ébren találtam ki önnek, doktornő. Mert mi költők – ezt ön jól sejtette – állandóan az álmainkkal bibelődünk, s az álmok ébrenlétünk minden percét kitöltik. Ezért aztán az alvás – sőt, az altatás – idejére már semmi sem marad belőlük, elálmodtuk ébren valamennyit.

Kérem, bocsássa meg, hogy nem gyarapítottam a gyűjteményét. Ehelyett ön vonult be az enyémbe – ébrenlétem álmai közé.

A Déry Tibor Alapítvány elismeréseit – immár tizenegyedik alkalommal – tegnap, az író születésének 99. évfordulóján adták át a Szerzői Jogi Hivatal tanácstermében.

A kuratórium kiváló irodalmi munkásságáért az idén Baka Istvánt jutalomban részesítette. Gratulálunk!